

Vergaderjaar 2008–2009

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

Nr. 873

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 8 juni 2009

Overeenkomstig de bestaande afspraken heb ik de eer u hierbij vijf fiches aan te bieden die werden opgesteld door de werkgroep Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen (BNC):

1. Mededeling inzake pakketproducten voor retailbeleggingen;
2. Richtlijn inzake beheerders van alternatieve beleggingsfondsen; (Kamerstuk 22 112, nr. 874)
3. Mededeling inzake beloning bestuurders beursgenoteerde ondernemingen en aanbeveling van de Commissie over het beloningsbeleid in de financiële-dienstensector; (Kamerstuk 22 112, nr. 875)
4. Verordening vaststelling beperkende maatregelen tegen sommige personen en entiteiten die banden hebben met Osama bin Laden; (Kamerstuk 22 112, nr. 876)
5. Mededelingen over ICT-grenzen verleggen, evaluatie zesde kaderprogramma en voortgangsrapportage zevende kaderprogramma. (Kamerstuk 22 112, nr. 877)

De staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
F. C. G. M. Timmermans

Fiche: Mededeling inzake pakketproducten voor retailbeleggingen

1. Algemene gegevens

Titel voorstel: Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad: Pakketproducten voor retailbeleggingen

Datum Commissiedocument: 30 april 2009

Nr. Commissiedocument: COM(2009) 204 def.

Pre-lex: http://ec.europa.eu/prelex/detail_dossier_real.cfm?CL=nI&DosId=198240

Nr. impact assessment Commissie en Opinie Impact-assessment Board: SEC(2009) 557

Behandelingstraject Raad: Wanneer deze mededeling leidt tot een voorstel tot wetgeving, zal dit voorstel naar alle waarschijnlijkheid worden behandeld in de Working Party on Financial Services.

Eerstverantwoordelijk ministerie: Ministerie van Financiën

2. Essentie voorstel

De Commissie heeft met deze mededeling een aanzet gegeven voor de ontwikkeling van een solide en consistent regelgevingskader voor pakketproducten voor retailbeleggingen. De voorliggende mededeling vormt het sluitstuk van de werkzaamheden waartoe de Ecofin-Raad in mei 2007 heeft opgeroepen. Momenteel variëren de juridische eisen die aan producttransparantie, de verkoop en de adviesverlening worden gesteld, naargelang de rechtsvorm van het product, het distributiekanaal en per lidstaat. Doel is de invoering van een consistente horizontale aanpak voor de reglementering van de verplichte informatieverstrekking en de verkooppraktijken op Europees niveau, die losstaat van de wijze waarop het desbetreffende product wordt verpakt of verkocht. Het uiteindelijke doel is een grotere transparantie van en een betere uitleg over aangeboden pakketproducten voor retailbeleggingen en een verkoop van producten die is afgestemd op de belangen van de belegger. Dit moet de basis leggen voor een herstel van het door de financiële crisis sterk aangetaste beleggersvertrouwen in dergelijke pakketproducten.

3. Kondigt de Commissie acties, maatregelen of concrete wet- en regelgeving aan voor de toekomst? Zo ja, hoe luidt dan het voorlopige Nederlandse oordeel over bevoegdheidsvaststelling, subsidiariteit en proportionaliteit en hoe schat Nederland de financiële gevolgen in?

Plannen Commissie

De Commissie begint met de uitwerking van voorstellen voor de in deze mededeling geschetste wetgevingsaanpak. Dit houdt het volgende in;

- ter voorbereiding van deze maatregelen wordt technische input van comités van nationale autoriteiten, technische comités en andere belanghebbenden verzameld;
- in het kader van de voorbereiding van wetgevingsmaatregelen en verdere effectbeoordelingen zal opdracht worden gegeven om achtergrondstudies te verrichten;
- eind 2009 wordt een eerste schets gepubliceerd van de mogelijke vorm

en inhoud van de hierboven beschreven maatregelen. De belanghebbenden zullen worden geraadpleegd over dit ontwerp.

Bevoegdheid

De Commissie geeft geen duidelijkheid daarover wat de rechtsgrondslag van de twee voorstellen zal zijn. Volgens Nederland gaat het hierbij om consumentenbescherming (artikel 153 EG). De Commissie heeft op grond van dit artikel de bevoegdheid om maatregelen te nemen om de belangen van consumenten te bevorderen en een hoog niveau van consumentenbescherming te waarborgen.

Voor wat betreft het verbeteren van de financiële kennis van beleggers is Nederland echter van mening dat de Commissie niet bevoegd is om op Europees niveau regelgeving uit te werken. Financiële educatie maakt deel uit van onderwijs, dit is weliswaar een EG-bevoegdheid onder artikel 149 EG, dat echter niet strekt tot het nemen van bindende of harmoniserende maatregelen in onderhavig kader.

Subsidiariteit

Voor bepaalde producten op de financiële markten vinden momenteel meer grensoverschrijdende transacties plaats dan voor andere producten. De gedachte dat enerzijds voor de grensoverschrijdende handel en anderzijds tussen substituu-producten ook binnen de lidstaten een gelijk speelveld dient te bestaan, rechtvaardigt een Europese aanpak van alle pakketproducten die op de retailbelegger zijn gericht. In dat licht steunt Nederland het voorstel van de Commissie om de regels op het terrein van de productinformatie en de verkoopregels te harmoniseren. Handhaving is iets wat op nationaal niveau dient te gebeuren volgens Nederland. Handhaving ziet vooral op het gedrag van aanbieders richting de consument wat toezicht op (grote) afstand minder effectief maakt.

Proportionaliteit

Positief. De voorgestelde horizontale aanpak zal stevig ingrijpen op de sectorale wetgeving, maar is gezien de gestelde doelen: harmonisatie tussen lidstaten en harmonisatie tussen sectoren, alleszins gerechtvaardigd. Consumenten zijn gebaat bij een gelijk Europees speelveld voor verschillende soorten retailbeleggingen.

Mogelijke financiële implicaties

Voor een inschatting van de financiële implicaties is het te vroeg. Nederland zal de Commissie vragen precies aan te geven wat de financiële gevolgen van de toekomstige voorstellen zijn. Nationale financiële gevolgen dienen te worden ingepast op de begroting van de beleidsverantwoordelijke departementen. Conform de regels budgetdiscipline.

4. Nederlandse positie over de mededeling

Algemeen

Nederland is verheugd over de Mededeling van de Commissie over pakketproducten voor retailbeleggingen (zogenaamde PRIP's), waarin zij een horizontale aanpak voorstaat met betrekking tot retailproducten die afkomstig zijn uit verschillende sectoren (zoals beleggingsfondsen, verzekeringen en bancaire producten). Als lidstaat met een grotendeels horizontaal gestructureerde wetgeving op het terrein van de financiële markten steunt Nederland van harte het Commissievoorstel om over te gaan tot herschikking van de huidige sectorale Europese regelgeving, om zo te komen tot een beter functionerende interne markt op het gebied van financiële producten en diensten. Nederland heeft zelf sterk gepleit voor deze horizontale aanpak.

Het is goed dat er een geïntegreerde aanpak komt die ziet op transparantie en eerlijke verkoopprocessen. Producten die als substituten van

elkaar kunnen functioneren, moeten onder zodanige regels vallen dat het niveau van beleggersbescherming en dat van de administratieve lasten vergelijkbaar is. De Commissie gebruikt de Mifid-richtlijn als kapstok voor distributieregels en elementen uit de UCITS-richtlijn worden als voorbeeld voor de transparantieaanpak gebruikt, beide tot tevredenheid van Nederland. Ten slotte moet regelgeving toekomstbestendig zijn.

Reikwijdte

Nederland ziet net als de Commissie een uitdaging in de definitie (wat zijn de PRIPs nu precies?) en wil daar graag over meedenken. De vraag is of in het licht van de toekomstbestendigheid en de flexibiliteit van de regelgeving een exacte definitie kan worden gegeven van wat PRIPs zijn. Een omschrijving van karakteristieken lijkt langer houdbaar. Bekeken moet worden hoe de uiteindelijke uitwerking zich verhoudt tot de huidige in Nederlandse toegepaste productdefinities. Het is van belang dat er geen productcategorieën buiten vallen, voor zover het gevolg daarvan zou zijn dat een of meer thans in Nederland geldende consumentenbeschermende regels niet of slechts in afgezwakte vorm kunnen worden gehandhaafd.

Informatievoorziening

Een verschijnsel van PRIPs is dat de particuliere belegger veelal geen volledig inzicht heeft in de samenstelling van het product, in tegenstelling tot de ontwikkelaars van de producten. Volgens Nederland kan een deel van dit probleem van asymmetrische informatie worden opgelost door de ontwikkelaars de essentiële informatie over het product verplicht beschikbaar te laten stellen in een kort document. In Nederland bestaat daarvoor voor verschillende producten al de Financiële Bijsluiter, een crosssectoraal document waarmee de retailbelegger de kenmerken van de producten onderling kan vergelijken. Het voorgestelde document met essentiële beleggersinformatie (Key Investor Information Document) zoals dat momenteel wordt ontwikkeld voor icbe's zou een dergelijke vergelijkingsfunctie moeten krijgen.

Met betrekking tot informatievoorziening is het in de ogen van Nederland van zeer groot belang om, zoals de Commissie aangeeft, uitgebreid te testen op effectiviteit van de complete informatievoorziening. Ook om overdosis aan informatie voor de consument te voorkomen. Gedegen consumentenonderzoek is hierbij onontbeerlijk.

Regelgeving inzake verkooppraktijken

Nederland juicht het toe dat de Commissie wil gaan werken aan eenduidige verkoopregels ongeacht het gehanteerde distributiekanaal. Bezien moet worden op welke wijze een en ander het beste gestalte kan krijgen, gelet op de verschillende rechtsverhoudingen die bestaan tussen, kort gezegd, aanbieder/cliënt en tussenpersoon/cliënt. Zoals de Commissie zelf aangeeft wordt deze horizontale aanpak een uitdaging qua werk omdat het veel sectorale regelingen zal raken. Nederland wil graag constructief meedenken over de beste aanpak.

Handhaving

Nederland heeft positieve ervaringen met het handhaven van transparantievereisten. Over de handhaafbaarheid van de voorgestelde maatregelen valt in dit stadium moeilijk iets te zeggen: een en ander hangt uiteraard sterk af van de uiteindelijke invulling.